

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 12 fevral 2025-ci il №11 (2920) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

“Konstitusiya və Suverenlik İli” ilə bağlı Tədbirlər Planı təsdiqlənib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasında 2025-ci ilin “Konstitusiya və Suverenlik İli” elan edilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planının təsdiq edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncamın 1-ci hissəsi ilə təsdiq edilən Tədbirlər Planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin əlaqələndirilməsini və icrasına nəzarəti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası həyata keçirəcək. Eyni zamanda, Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etməlidir.

11 fevral 2025-ci il tarixində təsdiq edilmiş Sərəncamda bir sıra dövlət orqanları və qurumları tərəfindən “Konstitusiya və Suverenlik İli” çərçivəsində görülməli tədbirlər qeyd olunub.

Plana əsasən, digər tədbirlərlə yanaşı, “Konstitusiya və Suverenlik İli”-nə həsr olunmuş forumların, konfransların, simpoziumların,

dəyirmi masaların, seminarların, müsabiqələrin, müxtəlif mədəni-kütləvi tədbirlərin təşkili, vətənpərvərlik mahnılarının (marşların) yazılması, beynəlxalq turizm sərgilərində Azərbaycan milli stendində “Konstitusiya və Suverenlik İli” haqqında məlumatların təqdim edilməsi, idman yarışlarının və beynəlxalq turnirlərin, “Zəfər yürüşü” tədbirlərinin təşkili, xeyriyyə aksiyalarının keçirilməsi, Azərbaycan Respublikasının dövlət suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda şəhid olmuş şəxslərin ailələrinin və müharibə veteranlarının sosial məsələlərinin həlli istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi digər dövlət orqanları ilə birgə Müdafiə Nazirliyində də keçirilməsi planlaşdırılır.

Həmçinin Müdafiə Nazirliyi tərəfindən “Konstitusiya və Suverenlik İli”-nə həsr olunmuş hərbi təlimlərin keçirilməsi də Tədbirlər Planında öz əksini tapıb.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Hərbi qulluqçılarımız “AMAN-25” təlimində uğurla iştirak edirlər

Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) bir qrup hərbi qulluqçusunun iştirak etdiyi Pakistan İslam Respublikasının Kəraçi şəhərində keçirilən “AMAN-25” çoxmillətli dəniz təlimi davam edir.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Vətən sevgisi müqəddəs amala xidmətdir

Hər bir dövlətin varlığını təmin edən, habelə ərazi bütövlüyünü, müstəqilliyini qoruyub saxlayan onun ordusudur. Sadalanan amillərin dövrümüzdəki əsas icraçısı olaraq, layiqli nümunələrindən biri və XXI əsrin ən humanist və peşəkar savaşını Zəfərlə taclandıran Azərbaycan Ordusudur. Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin bu gün də əsas vəzifəsi Şanlı Vətən torpaqlarını göz bəbəyi kimi qorumaq, xalqın firavanlığını təmin etməkdir. Əbəs yerə deyil ki, xalqımız bu gün öz ordusuna güvənir, ordumuz isə Vətən sevgisindən qidalanaraq müqəddəs amala xidmət edir, ona olan etimadı layiqincə doğruldur.

Azərbaycan Ordusunun peşəkarlaşmasında müstəsna rolunu Dahi Şəxsiyyət, Əbədiyaşar Komandan, xalqımızın Ümum-millî Lideri Heydər Əliyevin gördüyü misilsiz işləri sadalamaqla bitməz. Əsaslı ötən əsrin sonlarında qoyulan ordu quruculuğu bu gün Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Zəfər dönməndən sonra da dövrünün inkişaf tarixini yaşamaqda, müasir dünyanın tələblərinə uyğun formalaşmaqdadır. Bu gün Azərbaycan Ordusu Cənubi Qafqazın ən güclüsü, dünyanın aparıcı orduları sıralarındadır. 2025-ci ilin ilk rübündə də prioritet olaraq qalan məsələlərdən biri ordumuzun döyüş hazırlığının yüksək səviyyədə saxlanması, şəxsi heyətin özünümüdafiə və döyüşaparma qabiliyyətinin artırılmasıdır ki, “N” hərbi hissəsində bu fikrin təsdiqinin bir daha şahidi olduq.

(Ardı 6-cı səhifədə)

Ötən həftə 787 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənib

Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) işğaldan azad edilmiş ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyətinə cəlb olunmuş qurumlar tərəfindən fevralın 3-dən 9-dək yerinə yetirilən minatəmizləmə əməliyyatlarına dair məlumatı açıqlayıb.

ANAMA-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, ötən həftə Tərtər, Ağdərə, Kəlbəcər, Ağdam, Xoca-

lı, Xankəndi, Xocavənd, Laçın, Şuşa, Füzuli, Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilanda aparılmış minatəmizləmə əməliyyatları zamanı piyada əleyhinə 78, tank əleyhinə 16 mina və 294 partlamamış hərbi sursat aşkarlanaraq zərər-sizləşdirilib.

Ötən ay 787 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənib.

Müdafiə Nazirliyi hərbi hissələrdə görüşə müvəqqəti məhdudiyyət qoyulması ilə bağlı yenidən müraciət yayıb

Müdafiə Nazirliyi gənc əsgərlərin sağlamlığının qorunması məqsədilə yenidən ictimaiyyətə müraciət edib.

Bu barədə Müdafiə Nazirliyi məlumat verib. Məlumatda bildirilib ki, ölkəmizdə mövsümi xarakter daşıyan respirator virus infeksiyalarına yoluxma halları nəzərə alınaraq adaptasiya dövründə olan gənc əsgərlərin sağlamlığının qorunması məqsədilə hərbi hissələrdə görüşə müvəqqəti məhdudiyyət qoyulub.

“İctimaiyyətdən hərbi qulluqçularımızın sağlamlığına həssaslıqla yanaşmağı, qeyd olunan məhdudiyyəti anlayışla qarşılamağı, xüsusilə andiçmə mərasimləri zamanı hərbi hissələrə gəlməməyi xahiş edirik”, - deyər məlumatda qeyd olunub.

SAĞLAM ƏSGƏR GÜCLÜ ORDU!

Şücaətin və Vətənə sədaqətin simvolu

4-cü səhifədə

Hərbi xidmət əsgəri vətəndaş kimi formalaşdırır

4-cü səhifədə

Nigaran ruhlar Xocalıda da rahatlıq tapdı...

5-ci səhifədə

Komandamız növbəti qələbəsini qazanıb

8-ci səhifədə

Hərbi dənizçilərimiz "AMAN-25" çoxmillətli təlimi və dialoqunda iştirak ediblər

Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) nümayəndələri Pakistan İslam Respublikasının Kəraçi şəhərində keçirilən "AMAN-25" çoxmillətli dəniz təlimi və "AMAN" Dialoqunda iştirak ediblər.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, dünyanın müxtəlif ölkələrindən HDQ komandanları və qərargah rəisləri, sahil mühafizəsi komandirləri və yüksək səviyyəli liderlərin regional dəniz təhlükəsizliyini müzakirə etmək və inkişaf edən dəniz təhdidlərinə qarşı birgə strategiyalar hazırlamaq məqsədilə keçirilən ilk "AMAN" Dialoqunda ölkəmizi HDQ komandanının birinci müavini - qərargah rəisi 1-ci dərəcəli kapitan Teymur Mürşudov təmsil edib.

Liman və dəniz fazalarından ibarət olan 9-cu çoxmillətli təlimdə ("AMAN-25") isə Azərbaycan HDQ-nin 6 nəfərdən ibarət sualtı hücum və sualtı müdafiə qrupları plana uyğun müvafiq tapşırıqları icra ediblər.

Qeyd edək ki, "Sülh naminə birlikdə" şüarı ilə keçirilən təlimə 60 ölkədən gəmilər, təyyarələr, xüsusi təyinatlılar, partlayıcı maddələrin zərərsizləşdirilməsi qrupları, dəniz piyadaları və müşahidəçilər qatılıblar.

Pakistan İslam Respublikasının Kəraçi şəhərində keçirilən "AMAN-25" çoxmillətli dəniz təlimi və "AMAN" Dialoqu çərçivəsində Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələri (HDQ) komandanının birinci müavini - qərargah rəisi 1-ci dərəcəli kapitan Teymur Mürşudov İran İslam Respublikası HDQ komandanı kontr-admiral Şəhram İrani ilə görüşüb.

Azərbaycan-İran arasında hərbi əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə edilib

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, görüşdə hər iki ölkənin regional maraqlarını özündə birləşdirən Xəzər dənizinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün Azərbaycan-İran hərbi dənizçiləri arasında əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə olunub, eləcə də qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi məqsədilə dəniz sularında birgə təlimlərin keçirilməsinin vacibliyi xüsusi qeyd edilib.

Tərəflər görüş zamanı, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra digər məsələlərə dair ətraflı fikir mübadiləsi aparıblar.

Hərbi pilotlarımız təlim-məşq uçuşları keçiriblər

Cari ilin hazırlıq planına əsasən, Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin (HHQ) aviasiya bölmələri təlim-məşq uçuşlarını icra ediblər.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, uçuş heyətlərinin sağlamlıq vəziyyəti yoxlanıldıqdan sonra hərbi pilotlar Su-25 və Su-25 ML hücum təyyarələrinə nəzarət baxışı keçiriblər.

Təhlükəsizlik qaydaları ilə tanış olduqdan sonra plana uyğun olaraq, havaya qalxma və yerə enmə, müxtəlif hündürlüklərdə çətin pilotaj manevrləri, şərti düşməne məxsus yerüstü hədəflərin koordinatlarının təyin edilməsi, eləcə də hava kəşfiyyatının aparılması və digər təlim tapşırıqları icra olunub.

Təlim-məşq uçuşları zamanı qarşıya qoyulan bütün tapşırıqlar yüksək peşəkarlıqla yerinə yetirilib.

Türkiyə Milli Müdafiə Universitetinin növbəti buraxılış mərasimi keçirilib

Türkiyə Milli Müdafiə Universitetinin növbəti buraxılış mərasimi keçirilib.

Türkiyə Respublikası Milli Müdafiə Universitetinin Quru Qoşunları və Hava Qüvvələrinin Hərbi institutlarının "Qərargah zabiti kursu", həmçinin

Müştərik Hərbi Institutunun "Müştərik qərargahın idarə edilməsi kursu"nun növbəti buraxılış mərasimləri keçirilib.

Azərbaycan Ordusunun zabitlərinin də qatıldığı kurslarda, 12 ölkədən 43 hərbi qulluqçu iştirak edib.

Kursların başa çatması münasibətilə keçirilən tədbirdə təhsil müəssisələrini müvəffəqiyyətlə başa vuranlara diplom və döş nişanı təqdim edilib.

"Azərbaycan Ordusu"

Hərbi vəzifəlilərlə keçirilən təlim toplanışı davam edir

Cari ilin hazırlıq planına əsasən, hərbi vəzifəlilərlə keçirilən təlim toplanışı praktiki məşğələlərlə davam edir.

Toplanışın planına uyğun olaraq, təlim iştirakçıları üçün döyüş hazırlığı səviyyəsinin, bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədilə onlara ordumuzun silahlanmasında olan atıcı silahların taktiki-texniki xüsusiyyətləri, istifadə qaydaları öyrədilir və atış məşqləri keçirilir.

Təlimə cəlb olunan şəxsi heyət atıcı silahlardan praktiki atış çalışmalarını müvəffəqiyyətlə icra edir.

Ordu və cəmiyyət

“Dövlətimizin inkişafı üçün əlimizdən gələni əsirgəməyəcəyik”

Gündən-günə Vətənimizin çiçəklənməsi, xalqımızın rifahının yüksəlməsi, soydaşlarımızın tarixi yurd-yerlərinə qayıdışı, azad edilmiş ərazilərimizdə həyatın yenidən canlanması məhz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ən yüksək səviyyədə həyata keçirilən islahatların nəticəsidir. Dövlət başçımızın Sərəncamı ilə bu ilin "Konstitusiyaya və Suverenlik İli" elan edilməsi, Konstitusiyamızın qəbul edilməsinin 30-cu və Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Zəfərimizin 5-ci ildönümü haqqında əməkdaşımız Milli Məclisin V və VI çağırış deputatı, Yeni Azərbaycan Partiyasının Gəncə şəhər təşkilatının sədri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Naqif Həmzəyev ilə görüşüb, fikirlərini qələmə alıb. Həmin müsahibəni təqdim edirik.

- Naqif müəllim, İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycan Ordusunun qələbəsinə şərtləndirən əsas məqamlar hansılar idi?

- Uzun illərdir ki, torpaqlarımız işğal altında qalmışdı. Təəssüflər olsun ki, BMT Təhlükəsizlik Şurası, ATƏT-in Minsk Qrupu və digər beynəlxalq təşkilatlar bu problemi sülh yolu ilə həll edə bilmədilər. 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələri yeni ərazilər işğal etmək niyyətilə Azərbaycanın ərazilərinə hücum etdi. Ordu hissələrimiz bu hücumun qarşısını da qətiyyətlə aldı, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin döyüş əmri ilə əks-hücum keçdi. Ordumuz düşmənin müdafiə sədlərini dağıtdı, ilkin qələbələr qazanıldı. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə qazanılan qələbələr ordumuzu Böyük Zəfərə yaxınlaşdırırdı. Azər-

baycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev xalqa müraciətində dedi: "Biz öz torpağımızda vuruşuruq, şəhidlər veririk, öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa edirik". Ordumuzun şəxsi heyətinin döyüş və məni-psioloji hazırlıqları, xalqın Ali Baş Komandanın ətrafında sıx birliyi qələbəni təmin edən amillərdən oldu.

- Müharibə zamanı Azərbaycanın haqlı mövqeyini beynəlxalq müstəvidə möhkəmləndirmək üçün hansı siyasi addımlar atıldı?

- 44 günlük Vətən müharibəsinə qədər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bütün beynəlxalq ictimaiyyətə Azərbaycan haqlı qətlərini ən yüksək formada çatdırırmışdı. Dünya dövlətləri bildirdi ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin qətiyyətlə dediyi bir fikir "Azərbaycan ərazisində ikinci Ermənistan

dövlətinin yaradılmasına icazə verilməyəcək" gerçəkliyi ifadə edir. 44 günlük Vətən müharibəsinin gedişində də 30-dan çox xəbər agentliyi, televiziya və media nümayəndələrinə dövlətimizin başçısı şəxsən müsahibələr verirdi. Biz informasiya blokadasını belə müsahibələr hesabına yara bildik. Xarici media nümayəndələrinin də məhz müharibənin gedişində Azərbaycanda fəaliyyət göstərməsi üçün lazımı şərait yaradıldı ki, bu da həqiqətlərin bütün dünyaya çatdırılmasında əsaslı rol oynadı. Ermənistan Azərbaycanın şəhər və rayonlarını raketlərlə bombalayaraq ağır cinayətlər törətdi. Çoxlu sayda dinc sakin həlak oldu. Amma Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsində bütün beynəlxalq qanun və konvensiyalara əməl etdi. Biz Zəfər qazandıq, tarixi torpaqlarımız iş-

ğaldan azad edildi.

- Bu tarixi Zəfərdən sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yenidənqurma işləri haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə həmin ərazilərdə planlı şəkildə bərpa-quruculuq işləri başlandı. Artıq keçmiş məcburi köçkünlər öz dedə-baba yurdlarına qayıdılar. Müasir tipli ağıllı şəhər, kənd, qəsəbə layihələri reallaşdırılır. Bunlarla bir sırada infrastruktur və digər vacib layihələr də həyata keçirilir. Zəngilan və Füzuli beynəlxalq hava limanları istifadəyə verilib. Laçın beynəlxalq hava limanının da bu il istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulub. Çətin relyefə malik olan bu ərazilərdə çox sayda tunellər, on min kilometrə işıq xətti çəkilib. Kəlbəcər rayonunda "İstisu" mineral suların istehsal prosesinə başlanılıb. Böyük sanatoriya kompleksi tikilib. Ağdam rayonunda böyük bir ağıllı şəhər salınır ki, orada 200 minə yaxın əhəlinin yaşaması nəzərdə tutulur. 2027-ci ilədək məcburi köçkünlər ora qayıda biləcəklər.

- Vətən müharibəsinin xalqımızın birliyinə və vətənpərvərlik ruhuna təsiri necə oldu?

- Minlərlə gənc Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə rayon şöbəsinə gəlir, döyüşlərə qatılmaq istəyini bildirirdi. Həmin vaxtlarda xalq ruhən ordumuzun yanında idi. Bunlar vətənpərvərliyimizin təzahürüdür.

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2025-ci il ölkəmizdə "Konstitusiyaya və Suverenlik İli" elan edilib. Bu barədə fikirlərinizi öyrənmək istəyirdik.

- Bu gün Azərbaycanın bütün bölgələrində, o cümlədən işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə üçrəngli bayrağımız əzəmətlə dalğalanır. İnsanlar öz yurd-yuvalarına böyük sevinc hissi ilə qayıdılar. Bu proseslər sürətlə davam etdirilir. Şerti sərhəd boyu ərazilərimizdə möhkəmlənirik və bütün strateji əhəmiyyətli yüksəkliklər rəşadətli Azərbaycan Ordusunun nəzarətindədir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin apardığı məqsədyönlü siyasət nəticəsində inanırıq ki, bu il Qərbi azərbaycanlıların öz dedə-baba yurduna qayıdışı, eləcə də Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı problemlər də öz həllini tapacaq. "Konstitusiyaya və Suverenlik İli"ndə Zəfərin, yeni reallıqların bizə verdiyi imkanları dəyərləndirərək ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi daha da möhkəmləndirəcək, bundan sonra da dövlətimizin inkişafı üçün əlimizdən gələni əsirgəməyəcəyik.

- Naqif müəllim, sonda tarixi Zəfəri bizə yaşadan igid oğullarımıza - Azərbaycan Ordusuna şəxsi heyətinə sözünüz...

- Çox sevinirəm ki, zamanında mən də Azərbaycan Ordusunda əsgər, kursant, hərbi rütbə aldıqdan sonra zabıt kimi xidmət etmişəm. Hazırda ehtiyatda olan zabitem. Bu çətin və şərəfli yolda bütün hərbi qulluqçularımıza qətiyyətli olmağı arzu edirəm. Onlar Azərbaycanın təhlükəsizliyini təmin edərək ölkəmizin suverenliyini qoruyurlar. Onlara çətin və şərəfli xidmətlərinə də uğurlar arzulayıram.

- Müsahibə üçün çox sağ olun.

Şəlalə DÜNYAMALIYEVA
"Azərbaycan Ordusu"

Hərbi qulluqçularımız "AMAN-25" təlimində uğurla iştirak edirlər

zamanı yüksək peşəkarlıq nümayiş etdiriblər. "Sülh naminə birlikdə" şüarı ilə keçirilən "AMAN-25" çoxmillətli təlimində dəniz xüsusi təyinatlılarımız qarşıya qoyulan bütün tapşırıqları müvəffəqiyyətlə yerinə yetirirlər.

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, ölkəmizi təmsil edən sualtı hücum və sualtı müdafiə qrupları təlimin planına uyğun olaraq, yaşayış məntəqələrində antiterror əməliyyatları, açıq dənizdə gəmilərin zəbt olunması və müxtəlif ərazilərdə partlamamış mermilərin və əldə düzəlmə partlayıcı qurğuların zərərsizləşdirilməsi üzrə fəaliyyətlərin icrası

Hərbi qulluqçularımız "Qış təlimi-2025"-i uğurla başa vurub

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun (ƏÜO) hərbi qulluqçuları Türkiyənin Qars şəhərində keçirilmiş "Qış təlimi-2025"-də ölkəmizi layiqincə təmsil edərək Vətənə qayıdılar.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, bu münasibətlə ƏÜO-da təntənəli mərasim keçirilib.

Mərasimdə ƏÜO komandanı general-mayor Kənan Seyidov çıxış edərək birgə hərbi təlimlərin əhəmiyyətindən danışib, təlim zamanı qazanılan təcrübənin ordunun döyüş qabiliyyətinə müsbət təsir edəcəyini vurğulayıb və hərbi qulluqçuların nümayiş etdirdikləri bacarıq və peşəkarlığa görə onlara Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi adından təşəkkür edib.

Sonda təlim zamanı xidməti vəzifələrinin yerinə yetirilməsində fərqlənmiş hərbi qulluqçular mükafatlandırılıb.

Nazim Quliyev - öz ömrünü xalqının azadlığına həsr etmiş bir igid. Onun qısa, lakin şərəfli həyatı, göstərdiyi rəşadət və misilsiz qəhrəmanlıq dastanı kimi tariximizə həkk olunub. O, ölümün bir addımlığında belə geri çəkilmədi, qorxmadı, çünki Vətənin azadlığı, torpaqların bütövlüyü onun üçün hər şeydən üstün idi. Bu gün onun haqqında danışmaq, onu yad etmək təkcə bir öhdəlik deyil, həm də xalqımızın qəhrəman övladına olan minnətdarlığının bir ifadəsidir.

Nazim Quliyev Vətən sevgisini, xalqına sədaqətini canı ilə, qanı ilə sübut edən qəhrəmanlardandır. O, hər bir azərbaycanlı üçün igidliyin, fədakarlığın və cəsərin parlaq nümunəsidir.

Nazim Quliyev 7 fevral 1965-ci ildə Beyləqan rayonunun Örenqala kəndində anadan olub. Əslən Füzuli rayonunun Yağlıvənd kəndindən olan bu igid hələ gənc yaşlarından vətənpərvər ruhda böyüyüb. 1982-ci ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra hərbi xidmətə yollanıb, ordu sıralarında xidmətini başa vurduqdan sonra doğma yur-

Milli Qəhrəmanlarımız Şücaətin və Vətənə sədaqətin simvolu

Tarix boyu Vətən torpağı uğrunda canını fəda edən igid oğullar xalqın yaddaşında silinməz izlər buraxmışdır. Onlar düşməna qarşı sinəsini sipər edən, ölümlün gözüna dik baxan, torpaq uğrunda şəhidliyə ucalan qəhrəmanlardır. Qanları ilə yazdıqları şanlı salnamə nəsillərdən-nəsillərə ötürülən bir müqəddəs mirasdır. Bu igidlərin arasında elə bir şəxsiyyətlər də var ki, onların adları təkcə qəhrəmanlıq rəmzi deyil, eyni zamanda Vətən sevgisinin, fədakarlığın və qorxmazlığın canlı təəcəssümüdür.

duna qayıdıb.

1988-ci ildə Ermənistanın Azərbaycana qarşı başladığı işğalçı siyasətə etinasız qala bilməyən Nazim könüllü müdafiə dəstələrinə qoşularaq düşməna qarşı mübarizəyə qalxıb. 1991-ci ildə isə Füzuli rayon Polis Şöbəsinə xidmətə başlayaraq burada düşməna qarşı mübarizəsini davam etdirib.

Nazim Quliyev Füzuli rayo-

nunun müxtəlif kəndlərində - Cuvanlı, Tuğ, Məlikcanlı və Arış kəndlərində qəhrəmanlıqla döyüşüb. Onun cəsəreti sayəsində onlarla dinc sakin və yaralı təhlükəsiz əraziyə çıxarılıb. 9 yanvar 1992-ci ildə Füzuli rayonunun Govşad kəndi uğrunda gedən döyüşlərdə də xüsusi şücaət göstərib.

Düşmənin mühasirəsinə düşən yeddi əsgəri xilas et-

mək üçün Nazim Quliyev idarə etdiyi PDM-lə düşmənin üzərinə hücumla keçib. İlk həmlədə düşmənin iki mühüm atəş nöqtəsini məhv edərək, əsgərlərimizin mühasirədən çıxmasına şərait yaradıb. Lakin bu döyüşdə 24 yaşlı Nazim özü qəhrəmanlıqla şəhid olub. Vətən torpaqlarını qorumaq yolunda canından keçən Nazim Quliyev Füzuli rayonunun Yağlı-

vənd kəndində dəfn olunub.

Quliyev Nazim Qabil oğluna ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" fəxri adı verilib. Onun qəhrəmanlığı unudulmayıb, xatirəsi əbədiləşdirilib. Yağlıvənd və Örenqala kənd məktəbləri onun adını daşıyır. Azərbaycanın İkinci Qarabağ müharibəsindəki şanlı qələbəsindən sonra qəhrəmanın məzarı aşkara çıxarılıb və yenidən ehtiramla yad edilib.

Hec şübhəsiz, Nazim Quliyev təkcə ailəsinin, doğmalarının deyil, bütün xalqın qəlbində yaşayır. O, Azərbaycan tarixinə öz imzasını atan, Vətən yolunda canından keçən igidlərdən biridir. Onun xatirəsi hər zaman anılacaq, gələcək nəsillərə vətənpərvərlik nümunəsi kimi göstəriləcəkdir.

Bu gün Nazim Quliyevin timsalında Azərbaycanın azadlığı uğrunda mübarizə aparan bütün şəhidlərimizi dərin hörmət və minnətdarlıqla yad edirik. Onların qanı ilə suvarılan torpaqlarımız bizim üçün əzizdir və əbədi olaraq qorunacaqdır!

Eltun MƏMMƏDOV
"Azərbaycan Ordusu"

Vətən müharibəsi şəhidlərinin xatirəsinə həsr olunan anim mərasimi keçirilib

Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhidlik zirvəsinə yüksələn Əliyev Asiman Vaqif oğlu və İsmayilzadə Zaur Nizami oğlunun xatirəsinə həsr olunan anim mərasimləri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin nümayəndələri, şəhidlərin ailə üzvləri, yaxınları, kursant yoldaşları, döyüş yoldaşları və digər qonaqların iştirak etdiyi mərasimlərdə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin, ölkəmizin müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, çıxış edənlər şəhidlərimizin şərəfli həyat və döyüş yoluna nəzər salıb, orta məktəbdə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində təhsil aldıkları müddətdə hərbi peşəsinə olan marağından, nizam-intizamından və məsuliyyətindən danışblar.

Mərasimlərdə Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə Ordumuzun apardığı uğurlu döyüş əməliyyatlarından, qazanılan tarixi qələbələrdən, bu şanlı qələbələrin qazanılmasında igid oğullarımızın göstərdikləri qəhrəmanlıq və şücaət nümunələrindən söz açıblar.

Sonra şəhidlərimizin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif anlarını əks etdirən fotolar və videosüjetlər nümayiş etdirilib.

Şəhidlərimizin ailə üzvləri və yaxınları göstərilən diqqət və qayğıya, eləcə də şəhidlərimizin xatirəsinin daim uca tutulduğuna görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Anım mərasimlərində şəhidlərimizin xatirəsinə həsr olunmuş şeirlər, vətənpərvərliyi və qəhrəmanlığı tərənnüm edən musiqilər səsləndirilib.

Dördüncü sinifdə oxuyurdum. Bir dəfə müəllimimizdən soruşmuşdum ki, müharibə nədir. Müəllimimiz ağır addımlarla mənə yaxınlaşmışdı, əlini çiynimə qoymuşdu, eynən atam kimi mehriban baxışlarını gözlerimdən üzmədən demişdi: "Müharibə Vətən torpaqları uğrunda döyüşməkdir. Müharibədə evlər dağıdılır, döyüşçülər həlak olurlar, uşaqlar atasız qalırlar".

İllər keçdi. İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda biz altıncı sinifdə oxuyuruq. Döyüşçülərimizin qazandığı qələbələrin sevincini biz də yaşayırdıq. Noyabrın 8-də Şuşa işğaldan azad edildənə kəndimizdə heç kim evinə qapanmadı, hamı yoldaydı, hamı bir-birini təbrik edirdi. Uşaqlar da böyüklərə qarışmışdılar. Səhəri gün müəlli-

Əsgərin tribunası Hərbi xidmət əsgəri vətəndaş kimi formalaşdırır

mimiz dedi ki, o gecə hər yerdə belə olub. On illiklərdən sonra işğaldan azad edilmiş Şuşada Azərbaycan bayrağının dalğalandırılmasına böyük Zəfərin nə olduğunu dərk edərək sevinirdilər, uşaqlar müharibə qurtardığına görə. O gecə neçə-neçə ananın qəhərini üstləyən sevincinin höknürtüsü də eşidilmişdi: "Daha şəhidlərimiz olmayacaq...". O gecə ordumuzun qazandığı qələbə hamının ürəyini dağa döndərmişdi. İnanın, uşaqlar elə böyük qədər sevinirdilər...

Ordumuz tarixi Zəfər qazandı, torpaqlarımız işğaldan

azad olundu. Azərbaycan əsgəri bizim də niyyətli olduğumuz qisası aldı...

Hərbi xidmətdə Nizamnamələrin tələblərini biz də öyrənmişik, təhkim olunmuş silahların taktiki-texniki xüsusiyyətlərini mənimsəmişik. Təlimlərdə də fəal iştirak edirik. Komandirimiz deyir ki, təlimlər öyrəndiklərimizi təkmilləşdirilməsidir. Hərbi biliklərimiz təkmilləşdikcə özümüzü daha güclü əsgər hesab edirik.

Bir vaxtlar müəllimimizə verdiyim sualdan söz düşmüşdü. Əsgər yoldaşım Nurlan Əlizadə demişdi ki, müharibə başa çatıb, ancaq müha-

ribə təhlükəsi həmişə olacaq. Ona görə biz də yüksək döyüş hazırlığına malik olmalıyıq, bizdən sonra xidmət edəcək əsgərlər də.

Hərbi xidmət bizə Vətəni daha dərin sevgilərlə sevmə-

yin gərəkliyini öyrədir, hərbi biliklər verir, əsgər dostluqları qazandırır, hər birimizi mətinləşdirir. Komandirimiz İkinci Qarabağ müharibəsində yaralanmış döyüşçü dostunu döyüşdən çıxardanda şəhid olan döyüşçülərdən danışmışdı. Hərbi xidmətdə qazandığımız dostluğu həmişə məsuliyyətlə yaşadacağıq.

Xidmətimiz Vətən üçündür. Biz hərbi xidmətdən tərxis edildikdən sonra mülki həyatda əsl vətəndaş olacağıq, həmişə Vətən naminə əsgəri məsuliyyətlə işləyəcəyik, əsgəri məsuliyyətlə yaşayacağıq. Biz də böyük qürurla deyəcəyik ki, hərbi xidmət bizi əsl vətəndaş kimi formalaşdırdı.

Əsgər
Hüseyn USUBOV
"N" hərbi hissəsi

Fevralın 11-də Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin mətbu orqanı olan "Azərbaycan Ordusu" qəzetinin yaranmasının 33-cü ildönümünə həsr olunan tədbir keçirilib.

“Azərbaycan Ordusu” - 33 il...

Tədbirdə əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və Vətənimizin müstəqilliyi, suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Çıxış edənlər "Azərbaycan Ordusu" qəzetinin yaranma tarixi və fəaliyyətinin əsas istiqamətləri, mövzu dairəsi haqqında ətraflı məlumat verib, mətbu orqanın ildönümü günü münasibətilə bütün əməkdaşları təbrik ediblər.

Vurğulanıb ki, 33 illiyi qeyd olunan "Azərbaycan Ordusu" qəzeti ölkəmizin mətbuat məkanında hər zaman özünə layiqli yer tutub. Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ilk hərbi mətbuat orqanı kimi "Xalq Ordusu" adı ilə 1992-ci il fevralın 11-də çap olunmağa başlayıb. Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin mənəvi-psixoloji vəziyyətinin yüksək səviyyədə saxlanılmasında, müharibə həqiqətlərinin operativ qaydada ictimaiyyətə çatdırılmasında qəzetin rolu barədə ətraflı məlumat verilib.

"Azərbaycan Ordusu" qəzeti yarandığı gündən cəbhədə baş verən hadisələr barədə operativ məlumatlar yayıb. 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin cəbhə boyu genişmiqyaslı təcridatlarına cavab olaraq başlayan 44 günlük Vətən müharibəsi "Azərbaycan Or-

dusu" qəzetinin də tarixində mühüm mərhələ olub. Qəzetin əməkdaşları döyüşlərin gətirdiyi bütün istiqamətlərdə "Sən qalib gələcəksən", "Qalibiyyət döyüşü" və "Qələbə uğrunda" adları altında gündəlik səyyar qəzetlərin hazırlanmasına və çap olunmasına cəlb ediliblər.

Vətən müharibəsində qazanılan Zəfərdən sonra "Azərbaycan Ordusu" qəzetinin bir qrup əməkdaşı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə "Hərbi xidmətlərə görə" medalına və müdafiə nazirinin "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" 3-cü dərəcəli medalına layiq görülüb.

Tədbiri sonunda redaksiyanın xidmətdə fərqlənən, yüksək nizam-intizamı ilə seçilən əməkdaşları təltif olunublar.

"Azərbaycan Ordusu"

Nigaran ruhlar Xocalıda da rahatlıq tapdı...

Xocalı... Ucalardan uca, qocalardan qoca! Qədimliyinin yaşı dağlardan böyük, dərdi dənizdən dərin... Hər daşı bir şəhidin əlinin təması, hər qarış torpağı bir şəhidin ayaq izini yaşadır, hər qarışında şəhidlərimizin ruhu uyuyur. Bir şəhid, bir yetim, bir nigaran ana, təsvirolunmaz dəhşət yaşayan ata... Xocalı - 33 il əvvəl 25 fevral gecəsində taleyi qanlı yazılan şəhər. O gecə qışın sərt nəfəsi belə ermənilərin soyuq ürəkləri qədər amansız deyildi.

Xocalı... Adını çəkəndə hər bir azərbaycanlının qəlbində sızılı, kədər, nisgil dolu xatirələr canlanır. Bu torpaq bir zamanlar insanlığa sığmayan faciənin şahidi olmuşdu. Torpağın yarısı sağalar bəlkə, amma Xocalının yarısı sağalmayacaq, qaysaqlamayacaq, bu yara nə torpağın, nə də dağın-daşın, yurdun-ocağın yarısıdır. Xocalı insanlığın vicdanında açılmış bir yaradır. Körpə çığırtıları göy üzünü titrədən, anaların göz yaşlarını silələdiyi bir şəhərin harayıdır.

Sən qan gölündə tənha üzən qərib sonaya bənzədin... Qan içində boğulan uşaqlar, ümid işığı sönən gözlər, son nəfəsi Xocalının çis-kinli havasına sovrulan şəhidlər... O gecə təkcə Xocalı yox, bütün insanlıq qana bələndi. Əlləri qandallanmış, qolları sındırılmış, qəlbi qırılmış körpələr, qadınlar, qocalar... Xocalı dözdü, şərəfini itirmədi.

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalıda günahsız insanları amansızcasına qətlə yetirildi, şəhər talan olundu, analar, atalar, uşaqlar, qocalar şəhid oldular. Xocalı sakinlərinin bir qismi məcburi köçkün kimi müxtəlif bölgələrə səpələndi, bir gün bu torpağın azad ediləcəyi günün ümidi ilə yaşadı...

İllər keçdi... Yaraları qaysaqlamayan Xocalı ruhunu itirmədi. Nigaran ruhlar dolaşdı o torpaqda, Xocalının şəhidlər məzarlığında oğullar qisas hissi, doğma yurd-yuva yağısı ilə "Mən böyüdüm, ata!" deyər pıçıldadı.

İllər boyu bu torpağın ruhu nigaran qaldı. Zaman gəldi, 2020-ci ildə İkinci Qarabağ müharibəsi Xocalının da azad

olunacağına zəmanət oldu. 2023-cü ilin payızında Xocalı işğaldan azad olundu.

Biz Xocalıya döndük. Daha güclü, daha qürurlu, daha məğrur. Şəhidlərimizin ruhu qarşısında baş əyərək, onların qanını yerdə qoymadığımız üçün rahatlıq taparaq.

Qisas qiyamətə qalmadı. Rəşadətli Azərbaycan Ordusu Müzəffər Ali Baş Komandanın sərkərdəliyi ilə ədaləti bərpa etdi - Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa olundu. Biz Xocalıya qalib xalq kimi döndük. O torpaqda ləçəkləri qırılan çiçəklərin yerində yeni həyat cücərir, çəmənlər yenidən güllənir, susmuş bulaqlar yenidən dil-lənir, Xocalı küçələrində uşaqların hay-harayı eşidilir, bu şəhər bir daha heç vaxt yalnız qalmayacaq.

Bu gün Xocalı tək deyil. Ar-

tiq Xocalının yaralı qəlbi Qarabağ Zəfəri ilə təskinlik tapıb. Xocalının adı yalnız faciə ilə deyil, qayıdış və dirçəlişlə də çəkilir.

Xocalı yenidən nəfəs alır. Küçələrində insanların addım səsleri eşidilir, binalar bərpa olunur, təbiət canlanır. Lakin ən təsirli olan odur ki, bu torpaqda 33 ildən sonra 2025-ci ilin fevralında ilk dəfə bir körpə dünyaya gəldi. Bu körpənin valideynləri Xocalını görmədən, havasını udmadan, suyunu içmədən "xocalılıyam" deyərək Xocalı həsrəti ilə böyümüşdülər. 1996-cı il təvəllüdlü Sevanə Məmmədova Balıca kəndində oğlan uşağı dünyaya gətirdi. Körpəyə bəbasının şərəfinə Mehdi adı verildi. Körpənin atası İlqar Məmmədov döyüşlərdə yaralanan Vətən müharibəsi iştirakçısıdır.

Bu, təkcə bir doğum deyil. Bu, Xocalının yenidən doğulmasıdır! Xocalının dirçəlişinin simvoludur. Xocalıda həyat yenidən canlanır. O torpaqda 1992-ci ilin fevralında qırılan bir ümidin işığı, yarımçıq qalan hər ömrün davamcısı dünyaya gəldi. O körpənin ilk nəfəsi, ilk səsi Xocalının yenidən həyata qayıtdığının müjdesidir.

Ayağın düşərli olsun, körpə Mehdi! Bu torpağa yeni nəfəs, yeni ümid kimi gəldin. Sənin ilk baxışın Xocalının göylərinə yönəldi, ilk qığılcımın Xocalının torpağına düşdü. Sən, işğaldan azad edilən bu müqəddəs yurdda doğulan ilk nəfəssən. Sən, şəhidlərin qanı ilə suvarılmış torpağın qürur nişanısan.

Bəlkə də nigaran ruhlar bu xəbəri eşidib rahatlıq tapdı. Bəlkə də şəhid xocalılıların ruhu göylərdə pıçıldadı: "Bu torpaqda həyat davam edəcək". Xocalı artıq təkcə bir faciə simvolu deyil, həm də dirçəlişin, iradənin və yenidən doğuluşun rəmzidir.

İllər boyu gözlənilən o an gəldi. Xocalı torpağı yenidən insan səsi, uşaq gülüşü, ümid dolu baxışlarla canlanır. Bəlkə də bu torpaq uzun illər göz yaşları ilə suvarılıb, amma indi sevinc dolu günlərə şahidlik edir, edəcək. Xocalı qayıtdı,

Xocalı yenidən doğuldu... və onunla birlikdə o şəhərə ümid də qayıtdı.

Bu doğum Xocalının yenidən canlandığının və şəhərin gələcəyinə olan ümidlərin art-dığının nişanəsidir. Mehdi-nin ilk ağlayışı illərdir susqunluğa bürünmüş ana torpağa həyatın qayıdışını müjdələdi. Bu hadisə Xocalının qaranlıq keçmişindən işıqlı gələcəyinə doğru açılan ciğirdi - ciğir yol olacaq. Bu doğum Xocalının gələcəyinin uvertürasıdır...

Körpə Mehdi, unutma ki, bu torpaqda bir zamanlar körpə səsleri qırılib. Sənin kimi yaşama, sənin kimi gülümse-məli olan, amma düşmənin amansızlığına qurban gedən günahsız fidanlar olublar. Bu torpağın ruhunu yaşadan, gələcəyini quran sən, səndən sonra dünyaya gələcək körpələr olacaqlar.

Tarixini bil, Mehdi. Bil ki, Xocalı şəhidlərinin ruhu səni izləyir, sizi izləyəcək, bil ki, sənin ayaq basdığın bu torpağın hər qarışı müqəddəsdir.

Sən, azad Xocalının ilk körpəsisən. Sənin səsin Xocalının yenidən dirçəlişinin səsi-dir. Adın da, yolun da uğurlu olsun. Sənin gəlişin Xocalının, Qarabağın, bütövlükdə Azərbaycanın yeni gələcəyinin xoş başlanğıcı olsun.

Xocalıda ilk körpə dünyaya gəldi... Bu, sadəcə bir övladın doğulması deyil, bir xalqın yaralarının sağalmasıdır. Bu, 33 il əvvəl qan gölündə boğulan bir şəhərin yenidən nəfəs almasıdır. Amma o nəfəsin içində tarix var, qisas var, yaddaş var...

Sən azad Xocalının ilk övladı, nəvəsisən. Sənin ilk gülüşün bu torpağın qanlı xatirələrini işıq saçacaq. Sən, düşmənin viran qoyduğu şəhərin bağrından boy verən ümiddən yoğrulmusan.

Sən böyüyəcəksən, Xocalının küçələrində addımlayacaqsan, onun havasını ciyərlərinə çəkəcəksən. Unutma-malısan ki, bu torpaq səni güclü olana, onu qoruya bil-sən deyər böyüdü.

**Kapitan
Günay TAĞIYEVA
"Azərbaycan Ordusu"**

XX yüzilin ikinci ilində alay komandirinin birinci müavini kimi yüksək vəzifəyə təyin edilən Əmir Kazım Mirzə bir çox döyüşlərdə iştirak edib. O, 1904-1905-ci illərdə Port-Artur döyüşlərində Amur-kazak süvari polkunun komandiri kimi vuruşub. Bu müharibədə ona göstərdiyi şücaətlərə görə polkovnik rütbəsi verilib. 1910-cu ildə isə general-mayor rütbəsinə layiq görüldü.

Gövhər xanım ilə ailə quran Əmir Kazım Mirzənin Darab Mirzə, Davud Mirzə adlı oğulları, Mənicə xanım, Zibə xanım, Leyla xanım və Aliyə xanım adlı qızları olub.

44-cü Nijeqorod alayında 25 il qüsursuz xidmət edən Əmir Kazım imperiyanın yüksək orden və medalları ilə təltif olunub. O, 1877-1878-ci illərdə rus-türk müharibəsində göstərdiyi igidliklərə görə dördüncü dərəcəli "Müqəddəs Stanislav" ordeni, 1895-ci ildə Buxara əmirliyinin üçüncü dərəcəli "Parlayan ulduz" ordeni ilə mükafatlandırılıb. Hökumət XIX yüzilin 70-ci illərindən hərbi xidmətdə sürətlə irəliləyən igid zabit Əmir Kazım Mirzəni 1879-cu ildə üçüncü dərəcəli "Müqəddəs Anna", ikinci dərəcəli "Müqəddəs Stanislav" (qılıncla birgə), 1881-ci ildə ikinci dərəcəli "Müqəddəs Anna", altı il sonra üçüncü və dördüncü dərəcəli "Müqəddəs

Görkəmli şəxsiyyətlər

Cümhuriyyət ordusunda xidmətə başlayan ilk generallarımızdan biri - Əmir Kazım Mirzə Qacar

1 may 1853-cü ildə Şuşa şəhərində anadan olan Əmir Kazım Mirzə Bəhmən Mirzə oğlu ilk təhsilini Tiflis gimnaziyasında alıb. 20 yaşında Peterburqdakı Nikolayev süvari məktəbini bitirib. 1873-cü ildə kornet-zabit rütbəsində Qafqaz Əlahiddə Ordusunun 44-cü Nijeqorod alayına göndərilib. Ən yaxşı süvari zabitləri sırasında mayor Əmir Kazım Mirzə 1881-ci ildə imperator III Aleksandrın taqoyma mərasimində iştirak edib. Süvari polkovniki Əmir Kazım Mirzə 1895-ci ildə eskadronun komandiri təyin olunub.

rəcəli "Müqəddəs Anna", ikinci dərəcəli "Müqəddəs Stanislav" (qılıncla birgə), 1881-ci ildə ikinci dərəcəli "Müqəddəs Anna", altı il sonra üçüncü və dördüncü dərəcəli "Müqəddəs

Vladimir", 1890-cı ildə isə İranın dördüncü dərəcəli məşhur "Şiri-Xorşid" ordenləri ilə mükafatlandırılıb.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurulduqdan sonra -

1918-ci il dekabrın 1-də Əmir Kazım Mirzə hərbi nazir Səməd bəy Mehmandarovun əmri ilə Əmir Kazım Mirzə Gəncənin komendantı təyin olunub.

Əmir Kazım Mirzə xalqın maariflənməsində də yaxından iştirak edib, Tiflisdə və ayrı-ayrı qəzalarda ibtidai məktəblərin açılmasına maddi köməklik göstərərək və kasıb ailələrdən olan uşaqları öz maddi vəsaiti hesabına oxudub. 1910-cu ildən Qafqaz Müsəlmanları Xeyriyyə Cəmiyyətinin fəxri üzvü seçilib. Həyat yoldaşı Gövhər xanım da 1905-ci ildə yaradılmış xeyriyyə cəmiyyətinin sədri olub. Onun ən böyük xidmətlərindən biri 1912-ci ildə Tiflisdə Azərbaycan dram cəmiyyətinin təsis və tamaşa binasının açılmasında yaxından iştirak edib. 1911-ci ildə dramaturq M.F.Axundovun yüzillik yubileyi də general-mayor Əmir Kazım Mirzə Qovanlı-Qacarın sədrliyi ilə keçirilib.

Əmir Kazım Mirzə Qacar 1920-ci ilin aprel çevrilişindən sonra - may-iyun aylarında daşnak-bolşevik ordusuna qarşı Gəncə üsyanında fəal iştirak edib, əsir düşür və fövqəladə komissar Tixarelinin əmri ilə Gəncə şəhərində faciəvi şəkildə qətlə yetirilib.

"Azərbaycan Ordusu"

Vətən sevgisi müqəddəs amala xidmətdir

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

"N" hərbi hissəsinin yüksəklikdə yerləşən bölmələrindən birində gənc müdafiəçilərimizlə tanış olmaq, döyüş növbətçiliyinin təşkili ilə bağlı təəssülatlarını qələmə almaq məqsədilə reportajımıza başlayırıq. Əvvəlcə bölmənin hərbi qulluqçusu baş gizir Elmar Bayramov əsgərlərin Vətən sevgisinin xidmətin məsuliyyətinin tərkib hissəsi olmasından söhbət açır. "Postumuzda xidmət edən şəxsi heyətin döyüş ruhu, Vətən sevgisi yüksək səviyyədədir. Əsgərlər qarşıya qoyulan tapşırıqları məsuliyyətlə, ləyaqətlə icra edirlər. Hazırlıq planına uyğun olaraq keçirilən təlim və məşqlərdə peşəkarlıq nümayiş etdirmiş hərbi qulluqçulardan ibarət bölməmizdə döyüş növbətçiliyi yüksək səviyyədə təşkil olunur. Şəxsi heyətin həm xidməti, həm də asudə vaxtlarını səmərəli keçirməsi üçün hər cür şərait yaradılıb. Bölməmizin komandir heyəti əsgərlərin hərbi sahəsindəki bilik və bacarıqlarını artırması üçün səylə çalışır. Şəxsi heyət hər gün təlimatlandırılır, təhlükəsizlik qaydaları onlara izah olunur, xidməti ayıq-sayıq təşkil etməyin vacibliyi xüsusi vurğulanır. Şəxsi heyət də içdiyi Hərbi And sadiq olaraq vəzifə borclarını dərindən bilir, döyüş növbətçiliyini düzgün təşkil edir, baş verə biləcək hallarda məruzə qaydaları və qabaqlayıcı tədbirlər baredə agahdır. Bir sözlə, Vətən hüduqları göz bəbəyi kimi qorunur, cəsur oğullarımız öz nümunəvi xidmətləri ilə vəzifə borclarının icrasına məsuliyyətlə yanaşırlar. Öz igidlikləri ilə seçilən əsgərlərimiz relyefin çətin, iqlimin sərt olmasına baxmayaraq üzərlərinə düşən övladlıq borcunu layiqincə və ləyaqətlə yerinə yetirirlər", - deyən baş gizir Elmar Bayramovla şəxsi heyətin təlimatlandırılması və döyüş növbətçiliyinin təhvil-təslim prosesinin iştirakçısı oluruq. Müsahibimlə söhbət əsnasında öyrənirəm ki, o, 2016-cı il Aprel döyüşlərinin iştirakçısı olub.

Təlimat başa çatdıqdan sonra şəxsi heyətlə birlikdə döyüş növbətçilərinin dəyişdirilməsinə yollanırıq. Posta, mövqelərə yaxınlaşdıqca növbətçilərin müşahidə sahəsini nəzarətsiz qoymaması Vətənimizin məsuliyyətlə qorunduğunun sübutudur. Əsgər Kamal Baxışovla növbəni təhvil verdikdən sonra həmsöhbət oluruq. "Dağlıq ərazi olduğu üçün qış aylarında hava şəraiti burada daha sərt olur. Soyuq günlərdə döyüş növbətçiliyini təşkil

edərkən qəlbimizi isidən amil Vətən sevgisidir. Heç bir qüvvə bu sevginin qarşılığında Azərbaycan əsgərinin vəzifə borclarının öhdəsindən gəlməsinə mane ola bilməz. Burada xidmət edən hər kəs öz vəzifəsinin əhəmiyyətini və məsuliyyətini dərk edir. Ona görə də ən ümdə amala şərəflə xidmət edirik. Komandirlərimizin qayğısı və nəzarəti ilə əhatələnmişik, bunun üçün də xidmətimizi yüksək səviyyədə ayıq-sayıq təşkil edirik. Xalqımız əmin olsun ki, Vətənimiz göz bəbəyi kimi qorunur, Azərbaycan əsgəri ona göstərilən etimadı doğrultmaq üçün gecə-gündüz, şaxta-sazaq demədən doğma yurduna olan övladlıq borcunu ödəyir. Əsgər olaraq xidmətimin başa çatmasına artıq bir neçə ay qalıb. Xidmətimi başa vurduqdan sonra, şübhəsiz, bu günlər, buradakı dostlarım və peşəkar komandirlərim üçün danıxacağam", - əsgər Kamal Baxışov deyir.

Döyüş növbətçiliyini təhvil alan əsgər Nurlan Əlizadə güclü dövlətin, yenilməz ordunun, qalib xalqın təmsilçisi olmağın verdiyi misilsiz qürurdan danışır və döyüş növbətçiliyinin nümunəvi təşkil olunmasında sadalananların əsas mənbəyinin də məhz bu qürurun olduğunu qeyd edir: "Dövlətimiz öz gücünü, ordumuz yenilməzliyini, xalqımız qalib olduğunu hər zaman sübut edib. Tarixdə Babək, Cavanşir, Mübariz, Polad, Şükür kimi minlərlə qəhrəmanın yetişdiyi məmləkətimizin müdafiəçiləri bu gün bizik. Bu qürur və cəsarət nümunələrimizin - sələflərimizin ruhu ilə qidalanaraq xidmətimizi məsuliyyətlə və ruh yüksəkliyi ilə təşkil edirik. Sələflərimizin yolunu uğurla davam etdirir, bu amalla xidmət etməkdən qürur duyuruq. Təcrübəli komandirlərimiz hər birimizə doğma münasibət göstərir, qayğılarımızla yaxından maraqlanır, onların həlli istiqamətində öz dəstəklərini əsirgəmir. Sadalanan amillər bizi xidmətimizi düzgün

silahdan ilk dəfə atəş açdığım, ilk dəfə postda döyüş növbətçiliyinə çıxdığım gün yaddaşıma əbədi həkk olunmuş günlərdir. Burada möhkəm dostluq qazanmış, təcrübəli komandirlər tanımışam. Möhkəm dostluq gələcək üçün möhkəm təməl və dəyərli yadırımdır. Çünki əsgər dostluğu sarsılmazdır, ömürlükdür. Xidmət yoldaşlarımla hər birimiz ayrı-ayrı ailələrdən, yerlərdən gələsək də, burada bir ailə olaraq, hamılıqla müqəddəs amala - Vətəni qorumağa xidmət edirik".

Həmsöhbət olduğum digər

əsgərlər - Hüseyn Usubov, İlkin Məmmədov, Vüsal Əliyev də ana Vətənin keşiyində dayanmağın sevincini və verdiyi qüruru bizimlə bölüşürlər. Onlar Vətən sevgisindən ilhamlanaraq artıq əsl döyüşçü və hərbi kimi yetişərək xalqımızın firavanlığını təmin etmək üçün ayıq-sayıq xidmət edir və bunu özlərinə övladlıq borcu bilirlər. Əsgərlərimiz vəzifələrinin ümdəliyini və məsuliyyətini başa düşür, öz hərbi intizamı, döyüşçü keyfiyyətləri ilə komandirlərinə və doğmalarına başucalığı gətirmək üçün ləyaqətlə xidmət edirlər. Əsgərlərimizlə tanışlıq Və-

tənə bağlılığın, xalq-ordu birliyinin bir daha göstəricisi oldu. Qəlbi Vətən sevgisi ilə döyünən, xalqının firavanlığı üçün döyüş növbətçiliyini təşkil edən əsgərlərimiz olduğu müddətdə qələbələrimiz, uğurlarımız davamlı olacaq. Və əminlik ki, onların hər biri bundan sonra da xalqımızın müəlləh əsgəri olaraq torpaqlarımızın keşiyində inamla dayanacaq, ərazi bütövlüyümüz qoruyacaqdır.

Kapitan
Fuad CƏFƏROV
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. Azərbaycanın Rusiya və İran arasında parçalanması. Kürəkçay müqaviləsi.
2. Gülistan və Türkmənçay müqavilələri.

Azərbaycanın Rusiya və İran arasında parçalanması. Kürəkçay müqaviləsi

Tarixin bütün dövrlərində xalqımız müxtəlif siyasi-hərbi münaqişələrə cəlb olunmuş, nəticədə zaman-zaman əraziləri işğal olunmuş, insanları qətlə yetirilmişdir. Mühəribələr nəticəsində xalqın minilliklər boyu formalaşmış milli-mənəvi və dini dəyərlərinə ziyan dəymiş, torpaqlarının bir hissəsi itirilmiş, Cənubi Qafqaz Rusiyaya birləşdirildikdən sonra bu proses güclənmişdir.

İran və Rusiya Azərbaycanı bölüşdürmək üçün zaman-zaman müqavilələr imzalayıb. Burada Azərbaycanın əlverişli coğrafi mövqeyi, yeraltı və yerüstü sərvətləri ilə Qafqazda, Mərkəzi Asiyada açar rolunun oynaması xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu səbəbdən ölkəmiz hakim dünya dövlətlərinin daim maraq dairəsində olub və tarixin müxtəlif dövrlərində bölgə dövlətlərini qarşı-qarşıya gətirib.

Azərbaycanda bol olan qızıl, boya, yun, ipək, pambıq, bütün, neft Çar Rusiyasını xammal və yanacaq təmin edə bilməsi səbəbindən bu ərazilərin ələ keçirilməsi həmin dövrdə gərgin olan Rusiya-Osmanlı (Türkiyə) münasibətlərində qüvvələr nisbətini rusların xeyrinə həll edə bilərdi. Cənubi Qafqazdakı mürəkkəb siyasi, iqtisadi və beynəlxalq vəziyyət Rusiyanın planlarının həyata keçirilməsini asanlaşdırırdı.

1801-ci ilin əvvəllərində İngiltərə Qacarlar (İran) dövləti ilə siyasi və ticarət müqavilələri bağladı. Qacarlar dövləti ilə İngiltərənin yaxınlaşması Rusiya imperiyasının 1801-ci ilin 12 sentyabrında Şərqi Gürcüstanın (Kartli-Kaxetiya çarlığı) Rusiyaya birləşdirilməsi ilə nəticələndi. Şərqi Gürcüstanla birlikdə Azərbaycanın tarixi torpaqları olan Qazax, Borçalı, Şəmşəddil sultanlıqları və Pəmbək bölgəsi gürcü quberniyasının tərkibinə daxil edildi. Beləliklə, Azərbaycan torpaqlarının Rusiya imperiyası tərəfindən ilhaqının əsası qoyuldu.

Rusiya imperiyası 1802-ci ildə Georgiyevsk (Şimali Qafqazda yerləşir, 1802-1822-ci illərdə Qafqaz quberniyasının mərkəzi olmuşdur) şəhərində Şimali Azərbaycan xanlarının (Quba, Dərbənd və Lənkəran) və Qafqazın digər hakimlərinin nümayəndələri ilə "Georgiyevsk" müqaviləsini imzaladı. Müqaviləyə əsasən, "onu imzalayanlar öz xahişlərinə görə" Rusiya imperiyasının himayəsinə qəbul olunur, Rusiyası isə onların müstəqilliyinə toxunmayacaqlarına, Qacarlar (İran) və Osmanlı (Türkiyə) dövlətlərinin təhlükəsindən onları müdafiə edəcəyinə vəd vermişdi. Lakin Çar hökuməti həmin müqaviləyə əməl etmədi və Azərbaycan xanlıqlarının ərazilərini tərkibinə qatmaq üçün hazırlığa başladı.

XIX əsrin əvvəllərində xanlıqlar arasında münasibətlər kəskin olduğundan ara mühəribələri ölkənin sosial-iqtisadi vəziyyətini ağırlaşdırdı. Ölkədə siyasi birləşmənin olmaması xarici qüvvələrin təsiri ilə müstəqilliyin əldən getməsi üçün əlverişli şərait yaratdı. Hələ I Pyotrun yürüşü zamanı ruslar erməni əmilinə xüsusi əhəmiyyət verərək onlardan Azərbaycana qarşı casusluq fəaliyyətində istifadə edirdilər. Lazımi casusluq məlumatlarının toplanması üçün ermənilər "xüsusi" fəaliyyət göstərirdilər. Azərbaycan, Osmanlı (Türkiyə) və Gürcüstan torpaqlarında "böyük Ermənistan" dövləti yaratmaq xülyasında olan ermənilər Rusiya imperiyasının Qafqazdakı siyasətinə kömək et-

məklə məkrli məqsədlərinə çatmağa ümid edirdilər.

1801-ci il Rusiya imperiyası gürcü zadəgan nəslindən olan qəddar, Azərbaycan xalqını, ümumiyyətlə, Cənubi Qafqazın türk-müsəlman əhalisini sevməyən general Sisianovun başçılığı, həmçinin gürcü hakimlərinin dəstəyi ilə Gürcüstan ərazisindən istifadə etməklə Azərbaycanın şimal-qərb torpaqlarını ələ keçirməyə başladı. 1803-cü ilin yazında general Qulyakovun başçılığı altında Çar qoşunları Car-Balakəndə yerli əhalinin müqavimətini qırıqdan sonra Balakəni yandırdılar. Aprelin 12-də Car-Balakəndən olan səlahiyyətli nümayəndə heyəti Car-Balakən camaatlığının Rusiya imperiyasının hakimiyyəti altına

Mövzu: Çar Rusiyasının Qafqazı ilhaq etməsi. Kürəkçay, Gülistan və Türkmənçay müqavilələri.

alınması barədə "Andlı öhdəlik" (carlılar Rusiyasının xəzinəsinə ipəklə xərac ödəməli, girovlar verməli, öz ərazisində rus qoşunlarını yerləşdirməli) sənədi imzaladı. Lakin əhalinin itaət şərtlərini yerinə yetirmədiyini bəhanə edən general Qulyakov 1804-cü ilin yanvarında yenidən Cara hücum etdi və Zaqatala yaxınlığındakı dərədə carlıların güclü müqaviməti ilə üzləşdi. Qanlı döyüşdə carlılar qələbə qazandılar və general Qulyakov öldürüldü. Carlılar yenidən hücumu keçmiş rus qoşunlarına müqavimətin mənasız olduğunu görərək mübarizəni dayandırdılar. Car-Balakəndən sonra qonşu İlisu sultanlığı da Rusiya imperiyasının təbəəliyini qəbul etməli oldu.

Car-Balakən camaatlığı rus qoşunları tərəfindən ələ keçirildikdən sonra general Sisianov Azərbaycanın içərilərinə doğru sonrakı irəliləyişinin açarının Gəncə xanlığının ələ keçirilməsində gördü. 1804-cü il yanvarın 2-dən 3-nə keçən gecə rus qoşunları qalaya hücumu başladılar. Böyük rəşadətə qeyri-bərabər döyüşə giren Cavad xan və onun oğlu Hüseynqulu ağa döyüşlərdə qəhrəmancasına həlak oldular. Qanlı döyüşlərdən sonra Gəncə qalası Çar qoşunları tərəfindən ələ keçirildi, Gəncə xanlığı ləğv olundu və şəhərin qədim adı dəyişdirilərək I Aleksandrın arvadının şərəfinə Yelizavetpol adlandırıldı. Gəncənin süqutundan sonra Samux hakimi də Rusiya imperiyasının təbəəliyini qəbul etməyə məcbur oldu.

Gürcüstanın, Şimali Azərbaycanın bir hissəsinin Rusiya imperiyası tərəfindən ilhaqı Qacarlar və Osmanlı dövlətlərinin, habelə Cənubi Qafqazda möhkəmlənməyə çalışan İngiltərə və Fransaın narahatlığına səbəb oldu. Fətəli şah Qacar (Qacarlar dövlətinin şahı) əvvəlcə Gürcüstan və Gəncə ilə həmsərhəd olan bütün xanlıqların ərazilərini tabe etmək niyyətində idi. Lakin Qacarlar dövlətinin daxilində baş vermiş çaxnaşmalar və İngiltərənin vəd etdiyi köməyi göstərməməsi bu tədbirləri yarımçıq qoydu. Bununla belə, İngiltərə Qacarlar dövlətini Rusiya imperiyası ilə mühəribəyə qızışdırırdı.

1804-cü ilin mayında Qacarlar dövləti Rusiya imperiyasından öz qoşunlarını Cənubi Qafqazdan çıxarmasını tələb etdi. Tələb rədd olundu və 1804-cü ilin iyulunda 10 il davam edən Rusiya-Qacarlar müharibəsi başlandı. Azərbaycanın bəzi feodal hakimləri, habelə feodalın da bir hissəsi öz hakimiyyətlərini itirməkdən qorxaraq, mühəribəyə xilas yolu kimi baxırdılar. Qacarlar dövlətinin qalib gələcəyi təqdirdə öz hakimiyyətlərini saxlayacaqlarını düşünərək, imkan daxilində ona kömək göstərirdilər. Əhali isə nə Qacarların, nə də Rusiya imperiyasının tabeliyində olmaq istəmir və öz xanlarına müraciət edərək, mübarizədə onlara hər cür kömək göstərəcəyini bildirirdi.

Qarabağ xanı İbrahimxəlil xan xanlığının müstəqilliyini qoruyub saxlamaq

üçün Rusiya imperiyasına meyil edirdi. O, Qacarların qoşunlarının hücumunun qarşısını almaq üçün Sisianovdan hərbi kömək istədi. Qarabağ xanının Rusiya imperiyası ilə yaxınlaşmasından həyəcanlanmış Qacarlar dövləti 500 nəfərlik dəstəni Qarabağa göndərdi. Lakin İbrahimxəlil xan dəstəni məğlub etdi. Xanın bu qələbəsindən sonra Sisianov Qarabağa, mayor Lisaneviç başda olmaqla, hərbi dəstə göndərdi. Eyni zamanda, o, xanın Rusiya imperiyasının təbəəliyinə keçməsinə tələb etdi. İbrahimxəlil xan xanlığın qoruyub saxlamaq məqsədilə Sisianovla görüşməyə razılıq verdi. General Sisianov və İbrahimxəlil xan Gəncə yaxınlığındakı Kürəkçayın sahilində 1805-ci il mayın 14-də müqavilə imzaladı.

Mövzu: Çar Rusiyasının Qafqazı ilhaq etməsi. Kürəkçay, Gülistan və Türkmənçay müqavilələri.

Müqaviləyə əsasən, xan, onun varisləri və xanlığın bütün əhalisi Rusiya imperiyasının təbəəliyinə qəbul olunur və onların üzərinə rus çarına sadıq qalmaq tələbi qoyulurdu. Xan rus qarnizonunu Şuşaya buraxmağı və onu zəruri şeylərlə təmin etməyi, hər il öz gəlirlərindən Rusiya imperiyasının xəzinəsinə 8 min çervon xərac ayırmağı öhdəsinə götürdü. Bir həftə sonra İbrahimxəlil xanın vəsaitçiliyi ilə Rusiya imperiyası Şəki xanlığı ilə də belə bir müqavilə bağladı. Həmçinin bu xanlıqlar müstəqil xarici siyasət yürütməkdən məhrum oldular.

İşğala aparan yol. Gülistan və Türkmənçay müqavilələri

Hər dəfə xalqımızın faciələri, ərazilərinin zəbt edilmə səbəbləri araşdırılarkən belə bir qənaət yaranır ki, tariximizin bütün səhifələri Azərbaycanın Rusiya imperiyası ilə Qacarlar dövləti (Rusiya və İran) arasında bölüşdürülməsinə gətirib çıxarmış Gülistan və Türkmənçay müqavilələrindən başlayır. Rusiya imperiyasının Azərbaycana qarşı ekspansionist siyasəti rəsmən 1804-1813-cü illər Rusiya-Qacarlar müharibəsi ilə başlayır. 1805-ci ildə Azərbaycanın Qarabağ və Şəki xanlıqları ilə Rusiya imperiyasına ilhaqından sonra həmin ilin axırlarına doğru Bakı və Şirvan xanlıqları Çar Rusiyası tərəfindən daxil edilir. Talış xanlığı da tabe olduğdan sonra Rusiya imperiyasının Şimali Azərbaycanı tamamilə özünə ilhaq etməsi prosesi başa çatır. Bu mərhələ başa çatdıqdan sonra Qacarlar dövlətinin Rusiya imperiyası ilə müqavilə bağlaması reallaşır və sülh danışıqları başlayır. 1813-cü il oktyabrın 12-də Gülistan (Goranboy rayonu) kəndində, rus ordugahında məşhur "Gülistan" müqaviləsi imzalanır. Bu müqavilə Azərbaycanın Rusiyanın tərkibinə daxil olduğunu rəsmən təsdiqləyir. Müqaviləyə əsasən, Gəncə, Qarabağ, Şəki, Şamaxı, Quba və Talış xanlıqlarının əraziləri, Şərqi Gürcüstan və Dağıstan da Rusiya imperiyasına ilhaq edilir. Xəzər dənizində donanma saxlamaq hüququ yalnız Rusiya imperiyasına verilir.

19 iyul 1826-cı ildə Fətəli şah Qacarın qoşunlarının Rusiya imperiyasının nəzarətində olan Azərbaycan torpaqlarına daxil olması ilə Rusiya-Qacarlar müharibəsi yenidən başlayır. Döyüşlərdə Qacarın qoşunları ağır məğlubiyyətə düçar olur. 1827-ci ildə Rusiya imperiyası digər Azərbaycan ərazilərini ələ keçirərək Təbriz şəhərinə daxil olur və şəhər rusların əlinə keçir. 1828-ci ilin yanvar-fevral aylarında rus qoşunları Urmiya və Ərdəbili ələ keçirirlər.

1828-ci il fevralın 10-da İngiltərənin səfiri Makdonaldın vasitəçiliyi ilə Təbriz yolunun üstündə yerləşən Türkmənçay kəndində I Nikolay ilə Fətəli şah arasında 15 maddədən ibarət sülh müqaviləsi imzalandı. Müqaviləyə əsasən,

Araz çayı sərhəd olmaqla Azərbaycanın ərazisi şimal və cənub hissələrinə bölündü. Gəncə, Qarabağ, Şəki, Şirvan, Quba, Bakı, Talış xanlığı, Şərqi Gürcüstan və Dağıstan (Azərbaycanın şimal torpaqları) Rusiya imperiyasına təslim edildi. Türkmənçay müqaviləsi XIX əsrin birinci otuz ilində baş vermiş Rusiya-Qacarlar müharibələrinə son qoydu, xalqımızın və torpaqlarımızın bu dövlətlər arasında iki yerə bölüşdürülməsi başa çatdırıldı. Azərbaycan xalqının iki hissəyə parçalanmasını və müxtəlif imperiyaların tərkibinə qatılmasını rəsmiləşdirən Türkmənçay müqaviləsi xalqımızın sonrakı taleyində də mühüm rol oynadı. 1828-ci il martın 21-də İrəvan və Naxçıvan xanlıqları ləğv edildi və həmin ərazilərdə "erməni vilayəti" adlı qondarma bölgə yaradıldı. Müqavilənin 15-ci maddəsinə əsasən, erməni əhalisinin Qacarlar dövlətindən (İran) Cənubi Qafqaza hərəkətinə icazə verildi. Nəhayət, ən başlıcası o idi ki, Şimali Azərbaycan Rusiya imperiyasının Cənubi Azərbaycan torpaqları isə Qacarlar dövlətinin hakimiyyəti altında qaldı.

Rusiya imperiyası Şimali Azərbaycan torpaqlarında ərazi-inzibati dəyişikliyi həyata keçirərək Dərbəndi özünə birləşdirdi, Borçalını Gürcüstana, İrəvanı, Zəngəzuru, Göyçəni və Dərələyəzi ermənilərə verdi. Nəticədə Azərbaycan torpaqları hesabına sonralar Ermənistan dövləti yaradıldı. Ermənilər Türkmənçay müqaviləsinin şərtlərindən çox məmnun idilər. Tarixçilər erməniləri Türkmənçayın övdlərini adlandırırırdılar, çünki Türkmənçay müqaviləsindən əvvəl ermənilər və tənsiz olublar. Erməni tarixçisi Anahid Terminasin qeyd etdiyi kimi, "ermənilər 1917-ci ilədək Qafqazın heç bir məntəqəsində çoxluq təşkil etməmişlər və onların müəyyən bir əraziləri də yox idi". O vaxtdan bəri Azərbaycan tarixinin hər səhifəsində erməni qanının izi var. Erməni terrorçuları havadarlarına arxalanaraq bütün dövrlərdə Cənubi Qafqazda, o cümlədən Azərbaycanda qan tökmüş, torpaqlarımızı zəbt etmişlər.

Hamımızın Azərbaycan adlı bir Vətəni var. Qoynunda dünyaya göz açdığımız, minbir nemətindən dadıb isti qucağında boya-başa çatdığımız bu əvəzolunmaz diyar Azərbaycanı adını qürur və iftixarla daşıyan hər kəs üçün müqəddəs və ülvidir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu 44 günlük Vətən müharibəsində, Zəfər çalaraq erməni işğalçıları kapitulyasiyaya məcbur etdi, antiterror əməliyyatında düşməni qovaraq ərazi bütövlüyünə tam nail olmaqla yanaşı, tarixi ədaləti bərpa etdik. Bununla da Azərbaycan yeni inkişaf dövrünə qədəm qoydu.

Bu dövrdə dünyada mürəkkəb və ziddiyyətli proseslər davam etməkdədir. Ödur ki, biz daim güclü olmalıyıq. Güclü olmağın əsas şərti isə döyüş və ictimai-siyasi hazırlıq məşğələlərində hərbi işinin sirlərinə yiyələnməli, döyüş texnikasından və silahlardan bacarıqla istifadə etmək üçün öz biliklərini, bacarıqlarını və vərdişlərini daha da təkmilləşdirməli, mənəvi-psixoloji hazırlıqlarını artırmaqdır. Hər bir hərbi qulluqçu dərk etməlidir ki, o öz vəzifə borcunu vicdanla yerinə yetirməklə, döyüş və ictimai-siyasi hazırlıq dərslərində, təlimlərdə hərbi biliklərə dərinlən yiyələnməklə, mənəvi-psixoloji və fiziki hazırlığını artırmaqla, intizamlı olmaqla Azərbaycanın naminə, onun dünyada yeri, yüksək nüfuzu uğrunda daim mübarizə aparmış olur. Yalnız bu halda anamız Azərbaycanı qoruya, yüksəldə və hamımız üçün qürur mənbəyinə çevirə bilərik.

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Ordu İdman Klubu Basketbol Liqasında növbəti qələbəsini qazanıb

Fevralın 8-də Lənkəran Olimpiya idman kompleksində davam edən yarışlar çərçivəsində Ordu İdman Klubunun yığması "Lənkəran" komandası ilə görüşüb.

Qarşılaşma 1 xal fərqlə "Ordu"-nun üstünlüyü ilə sona çatıb. Ordu İdman Klubunun komandası 98:97 xal hesabı ilə qalib gəlib.

"Azərbaycan Ordusu"

Komandamız növbəti qələbəsini qazanıb

Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyası, Gənclər və İdman Nazirliyi, eləcə də Azərbaycan Minifutbol Federasiyasının təşkilatçılığı ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş dövlət qurumları arasında keçirilən III minifutbol turnirində Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin komandası növbəti qələbəsini qazanıb.

Azərbaycan Hava Yollarının (AZAL) komandası ilə qarşılaşan komandamız rəqibini minimal hesabla üstələyərək (1-0) qalib gəlib.

Xallarının sayını 19-a çatdıran Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin komandası "C" qrupunun lideridir.

"Azərbaycan Ordusu"

İ d m a n

Azərbaycanın stolüstü tennisçiləri Xorvatiyada fəxri kürsüyə qalxıblar

Azərbaycanın stolüstü tennisçiləri Xorvatiyanın Osijek şəhərində təşkil olunan "Europe Youth Series" turnirində fəxri kürsüyə qalxıblar. Onur Quluzadə ilə Tunar Bağirov qoşa mübarizədə bürünc medala layiq görüldülər.

Azərbaycanın karateçiləri Avropa çempionatını 3 medalla başa vurublar

Polşanın Bielsko-Biala şəhərində karate (WKF idman karatesi) üzrə yeniyetmə, gənclər və U-21 yaş kateqoriyalarının 52-ci Avropa çempionatı başa çatıb.

Milli komandanın üzvləri yarışdan 3 medalla dönüblər.

Yığmanın heyətində Ələddin Məlikov (16-17 yaş 68 kiloqram) gümüş, Vüsal Qənbərov (14-15 yaş 52 kiloqram) və Əlişrəf Qafarov (14-15 yaş 57 kiloqram) bürünc mükafata yiyələniblər.

Azərbaycan boksçuları Serbiyada 6 medal qazanıblar

Serbiyanın paytaxtı Belqradda keçirilən boks üzrə beynəlxalq turnir başa çatıb. Yarışa 6 idmançı ilə qatılan Azərbaycan millisinin hər bir üzvü fəxri kürsüyə yüksəlib.

Yığmanın heyətində Anaxanım İsmaylova (48 kiloqram) qızıl medal qazanıb. Aynur Rzayeva (+81 kiloqram) gümüş, Marjona Savriyeva (50 kiloqram), Zeynəb Rəhimova (54 kiloqram), Aynur Mikayılova (57 kiloqram) və Emil Rzaeva (70 kiloqram) bürünc mükafata yiyələniblər.

Azərbaycan millisinin üzvü Polina Rəhimova Braziliya Kubokunun qalibi olub

Qadın voleybolçulardan ibarət Azərbaycan millisinin üzvü Polina Rəhimova Braziliya Kubokunun qalibi olub.

Onun çıxışı etdiyi "Osasko" finalda "Sesi Bauru"-nu 3:1 hesabı ilə məğlub edib. "Osasko" son olaraq 7 il əvvəl Braziliya Kubokuna sahib olmuşdu.

Azərbaycan parataekvondoçusu Türkiyədə bürünc medal qazanıb

Azərbaycan parataekvondoçusu Orxan Cəfərov (80 kiloqram) Antalya şəhərində keçirilən Türkiyə Açıq turnirində bürünc medal qazanıb.

Milli Paralimpiya Komitəsinin mətbuat xidmətindən Azərbaycanı K44 kateqoriyasında təmsil edən idmançı yarışa 1/8 finaldan start verib. O.Cəfərov ardıcıl olaraq türkiyəli və meksikalı rəqiblərini məğlub etsə də, yarımfinalda mübarizəni dayandıraraq 3-cü yerlə kifayətlənib.

Azərbaycanın çimərlik voleybolçuları Latviyada gümüş medal qazanıblar

Çimərlik voleybolu üzrə kişilərdən ibarət Azərbaycan millisini Latviya açıq çempionatında iştirak edib.

Yarışda ümumilikdə səkkiz komanda mübarizə aparıb. Ölkəmiz açıq çempionatda iki cütlə (Məhəmməd Aslanlı-İbrahim Məmmədov və Heydər Məmmədli-Nəriman Bayramlı) təmsil olunub. Olimpiya sistemi ilə keçirilən turnirdə Azərbaycan komandası uğurla çıxış edərək mükafatçılar sırasında yer alıb. Belə ki, Heydər Məmmədli-Nəriman Bayramlı cütü yarışın gümüş medalına sahib çıxıblar. Digər təmsilçilərimiz isə (Məhəmməd Aslanlı-İbrahim Məmmədov) dördüncü yeri tutublar.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Ötən il Türkiyədə 842 terrorçu zərərsizləşdirilib

2024-cü ildə Türkiyə hüquq-mühafizə orqanları 49 min 902 əməliyyat keçirib. Nəticədə terrorçu qruplaşmaların 842 üzvü zərərsizləşdirilib.

Bunu Türkiyənin daxili işlər naziri Ali Yerlikaya fevralın 10-da cənub-şərq əyaləti olan Şırnaka səfəri zamanı söyləyib. O xatırladı ki, Türkiyədə terrorizmlə mübarizə 40 ildən çox müddətdə davam edir.

"Terror təhlükəsi minimuma endirilir. Türkiyə bu təhlükənin ölkə gündəmindən tam yığıldırılmasına addım-addım nail olur", - deyərək A.Yerlikaya qeyd edib. O bildirib ki, Milli Müdafiə və Milli Kəşfiyyat Nazirliyi bu işə fəal töhfələrini verir.

Nazir Şırnakdakı Qabar dağı ərazisinə də diqqət çəkib: "Bu ərazidə əvvəlki illərdə terrorizmlə fəal mübarizə aparılıb. Bu gün ölkənin ən böyük "qara qızıl" yağından neft hasilatı davam edir.

Qazaxıstan ordusunun arxa cəbhə təminatının modernləşdirilməsi məsələsi müzakirə olunub

Qazaxıstanda son silahlı qarşıdurmalar fonunda deyirmi masa iclasında arxa cəbhə təminatı məsələləri müzakirə olunub.

Qazaxıstan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti xəbər verir ki, müdafiə nazirinin arxa cəbhə və hərbi infrastruktur üzrə müavini general-leytenant Kanış Abubakirovun rəhbərliyi altında keçirilən iclasda iştirakçılar mövcud vəziyyəti, Quru Qoşunlarının, Hava Hücümündən Müdafiə Qüvvələrinin və Hərbi Dəniz Qüvvələrinin arxa cəbhə təminatının inkişaf etdirilməsinin perspektivlərini müzakirə ediblər.

Qeyd olunub ki, Arxa Cəbhə Rəisi İdarəsinin fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılmasında maddi-texniki vasitələrin uçotunun rəqəmsallaşdırılması mühüm amildir.

Görüş zamanı xarici ölkə ordularının təcrübəsi əsasında döyüş əməliyyatları zamanı bölmələrin təminatının logistikasının təşkilinin özəllikləri təhlil edilib.

Ukrayna ordusunda "Dron xətti" yaradılır

"Ukrayna ordusunda "Dron xətti" adlı inqilabi layihəyə start verilir. Bu, Ukrayna briqadalarını köklü şəkildə gücləndirəcək".

Bunu Ukraynanın müdafiə naziri Rustem Umerov "facebook" səhifəsində söyləyib.

"Bu, pilotsuz uçuş aparatlarının döyüş əməliyyatlarının əsas elementinə çevrildiyi bir sistemdir. Həmçinin müdafiəçilərimizə ən çətin tapşırıqları yerinə yetirməyə kömək edən yeni müharibə standartıdır. Biz diqqətimizi ən yaxşı PUA bölmələrinə yönəldirik. "Dron xətti" Quru Qoşunlarında və Dövlət Sərhəd Xidmətində pilotsuz uçuş sistemlərinin miqyasını genişləndirəcək", - deyərək nazir əlavə edib.

R.Umerov qeyd edib ki, birinci mərhələ beş əsas alay və briqadaları əhatə edir. Nazirin sözlərinə görə, piyada və PUA-lar vahid zərbə sistemə birləşdirilməklə hədəfləri rahat müəyyənləşdirəcək.

Nazir əlavə edib ki, bu, döyüş taktikasını kökündən dəyişəcək, Ukrayna əsgərlərinə həlledici üstünlük verəcək.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu matros Nəcəfov Fərid Təqayir oğluna verilmiş AD № 0038536 nömrəli şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Məsul katib

mayor
Ceyhun CƏFƏRLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, Yasamal rayonu,
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Qazetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində səhifələndirilərək həftədə iki dəfə (III və VI günlər) Müdafiə Nazirliyinin Hərbi Nəşriyyatının mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunur. Təqdim edilən əlyazmalara rəy verilmir, müəllifə qaytarılmır. Qəzeti Müdafiə Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsindən (www.mod.gov.az) oxuya bilərsiniz.

Növbətçi

kapitan
Fuad CƏFƏROV

Lisənziya № 361

Sifariş № 27
Nüsxə 3663